

De algemeen directeuren van de particuliere justitiële
jeugdinrichtingen en de rijksjeugdinrichtingen

circulaire

Circulaire onderzoek aan lichaam en kleding
in justitiële jeugdinrichtingen

Aanleiding

Naar aanleiding van een Algemeen Overleg in het najaar van 2006 met de vaste Kamercommissie van Justitie is een richtlijn opgesteld omtrent het fouilleren en visiteren in justitiële jeugdinrichtingen (JJI's). Met de wijziging van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen op 1 juli 2011 is onder andere het onderscheid tussen opvanginrichtingen en behandelinrichtingen komen te vervallen. Derhalve is deze circulaire geactualiseerd. Deze circulaire vervangt de richtlijn van 1 mei 2008, kenmerk 5544634/08/DJI.

Juridische basis

In artikel 34 van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen (Bjj) is het onderzoek aan het lichaam en aan de kleding geregeld.

De wet bepaalt dat de directeur telkens bevoegd is de jeugdige aan zijn lichaam of kleding te onderzoeken bij binnenkomst van de inrichting, bij het verlaten van de inrichting, voorafgaand aan bezoek als ook na afloop van bezoek (ook geprivilegieerd bezoek). Ook is de directeur bevoegd om een jeugdige aan lichaam en kleding te onderzoeken indien dit anderszins noodzakelijk is in het belang van de handhaving van de orde of veiligheid in de inrichting. Het kan hierbij zowel om een controle gaan die steekproefsgewijs wordt uitgevoerd als om een gericht onderzoek op grond van bijzondere verdenkingen.

Onder onderzoek aan het lichaam valt ook het uitwendig schouwen van de openingen en holten van het lichaam van de jeugdige (zoals de mond of de anus). Onder onderzoek aan de kleding valt ook het onderzoek van de voorwerpen die de jeugdige bij zich draagt of met zich mee voert (bijvoorbeeld tassen en koffers).

Doel

Onderzoek aan lichaam en kleding dient om te voorkomen dat jeugdigen materialen in de JJI brengen waarmee zij zichzelf kunnen beschadigen en of zichzelf of anderen in gevaar kunnen brengen. Deze materialen, zoals soft- en harddrugs, slag- en steekwapens, communicatiemiddelen, geld, etc. leveren veiligheidsrisico's op voor jeugdigen en personeelsleden. Ook tijdens het onderzoek aan lichaam en kleding is het uitgangspunt van de JJI om respectvol met de jeugdige om te gaan.

De directeur is verantwoordelijk voor de jeugdigen die in zijn/haar JJI verblijven. Enerzijds betekent dit, dat hij dient zorg te dragen voor een veilig leefklimaat in de JJI. Om een veilige leefomgeving in de JJI te kunnen waarborgen, is de

Directie Justitiële Jeugdinrichtingen Uitvoeringsbeleid

Schedeldoekshaven 101
2511 EM Den Haag
Postbus 30132
2500 GC Den Haag
www.dji.nl

Contactpersoon

A.B. Vogelsberger
*Juridisch adviseur sector
Jeugd*

T 088 072 56 08
F 070 370 29 13

Datum

3 september 2012

Ons kenmerk

5735927/12/DJI

Bijzonderheden

Vervangt circulaire
nr. 5544634/08/DJI
d.d. 1 mei 2008

Aard circulaire

Bekendmaking van beleid

Juridische achtergrond

Artikel 34 Beginselenwet
justitiële jeugdinrichtingen

Geldig van/tot

4 september 2012 tot en
met 4 september 2016

directeur op basis van artikel 34 Bjj bevoegd een jeugdige in bepaalde gevallen aan zijn lichaam of kleding te onderzoeken. De beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit dienen daarbij te allen tijde in acht genomen te worden. Anderzijds betekent dit, dat deze jeugdigen aan geen andere beperkingen onderworpen worden dan die welke noodzakelijk zijn voor de handhaving van de orde en veiligheid in de inrichting. Onderzoek aan lichaam en kleding betekent een beperking van de onaantastbaarheid van het lichaam en mag dus slechts worden toegepast indien dit noodzakelijk is voor de handhaving van de orde en veiligheid in de JJI. Onderstaand onderscheid geeft de directeur meer ruimte om maatwerk toe te passen bij de keuze om in een specifiek geval al dan niet over te gaan tot onderzoek aan lichaam en kleding.

Er dient bij onderzoek aan lichaam en kleding onderscheid te worden gemaakt tussen normaal beveiligde inrichting of afdeling en beperkt beveiligde inrichting of afdeling. Binnen de normaal beveiligde inrichting of afdeling wordt voorts onderscheid gemaakt tussen kortverblijfgroepen en langverblijfgroepen.

Normaal beveiligde inrichting – kortverblijf

Bij de eerste binnenkomst in een JJI dient iedere jeugdige aan lichaam en kleding onderzocht te worden. Na onbegeleid verlof wordt in de regel iedere jeugdige in de JJI altijd onderzocht aan lichaam en kleding. Na begeleid verlof dient iedere jeugdige in ieder geval onderzocht te worden aan de kleding en eventueel aan het lichaam. Na bezoek zonder toezicht worden jeugdigen altijd onderzocht aan lichaam en kleding. Na bezoek met toezicht worden jeugdigen in ieder geval onderzocht aan de kleding en eventueel aan het lichaam. Deze opsomming is niet limitatief, er kunnen zich andere omstandigheden voordoen die het nodig maken dat de jeugdige wordt aan de kleding en/of het lichaam in een normaal beveiligde afdeling.

Wel dient er op indicatie van de behandelcoördinator/ gedragswetenschapper nadrukkelijk ruimte te zijn voor uitzonderingen die gemaakt worden op basis van de kwetsbaarheid en mogelijke trauma's bij jeugdigen.

Normaal beveiligde inrichting – langverblijf

Een jeugdige wordt bij de eerste binnenkomst op een langverblijfgroep onderzocht aan lichaam en kleding.

In de overige gevallen wordt maatwerk toegepast. Na verlof, na bezoek of indien het anderszins noodzakelijk is in het belang van de handhaving van de orde of de veiligheid in de inrichting, wordt in het individuele geval bekeken of onderzoek aan lichaam dan wel kleding noodzakelijk is.

Wel verdient het aanbeveling om steekproefsgewijs onderzoek aan lichaam en kleding te blijven uitvoeren, om te voorkomen dat jeugdigen (al dan niet voor zichzelf) straffeloos contrabande in kunnen voeren. Het uitgangspunt hierbij is, dat de algemene veiligheid in de inrichting dient te prevaleren boven de inbreuk die gemaakt wordt op de integriteit van het lichaam.

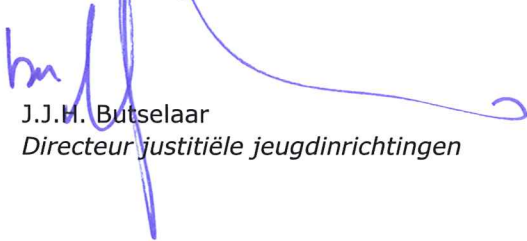
Jeugdigen in normaal beveiligde inrichtingen of afdelingen met een verleden van seksueel misbruik worden op indicatie van de behandelcoördinator/gedragswetenschapper niet aan het lichaam onderzocht.

Jeugdigen met een verleden van middelengebruik worden in beginsel wel aan het lichaam onderzocht.

Beperkt beveiligde inrichting of afdeling

Jeugdigen in een beperkt beveiligde inrichting of afdeling¹ worden in beginsel niet onderzocht aan lichaam en kleding, tenzij dit noodzakelijk is in het belang van de handhaving van de orde en veiligheid in de inrichting.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
namens deze,

J.J.H. Butselaar
Directeur justitiële jeugdinrichtingen

---

¹ alsmede de jeugdigen die in het kader van nachtdetentie tijdens voorlopige hechtenis in Amsterbaken of De Hartelborgt, locatie Kralingen verblijven.